

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1468

Vragen van het lid **Werner** (CDA) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *bedreiging van cultureel erfgoed uit de periode 1965-1985* (ingezonden 20 januari 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Uslu** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 7 februari 2023).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van recente berichten over bedreiging van cultureel erfgoed uit de periode 1965-1985?^{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7}

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Deelt u de mening dat iconen uit deze tijd zeer kwetsbaar zijn en al te voortvarend worden gesloopt?

¹ Rotterdamse Dromers, 30 december 2022, «De verminking van «MeesPierson» staat symbool voor hoe Rotterdam met z'n naoorlogse erfgoed omgaat», <https://rotterdamsedromers.nl/2022/12/30/de-verminking-van-meespierson-staat-symbool-voor-hoe-rotterdam-met-zn-naoorlogse-erfgoed-omgaat/>.

² Top010.nl, 14 maart 2019, «The One Blaak Rotterdam», <https://nieuws.top010.nl/the-one-blaak-rotterdam.htm>).

³ Architectenweb, 3 december 2021, «Hubert-Jan Henket komt in actie tegen sloop tuinpaviljoen Boijmans», <https://architectenweb.nl/nieuws/artikel.aspx?ID=51170>.

⁴ Algemeen Dagblad, 2 februari 2022, «Moet het Maritiem Museum compleet op de schop? «Het gebouw blokkeert het zicht op de Leuvehaven»», <https://www.ad.nl/rotterdam/moet-het-maritiem-museum-compleet-op-de-schop-het-gebouw-blokkeert-het-zicht-op-de-leuvehaven~ac032773/>.

⁵ Architectuur.org, datum onbekend, «Koninklijk Conservatorium», https://www.architectuur.org/bouwwerk/609/Koninklijk_Conservatorium.html.

⁶ Omroep West, 10 september 2021, «Architect Herman Hertzberger verzet zich tegen sloop van «zijn» ministerie: «Waaanin»», <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4450739/architect-herman-hertzberger-verzet-zich-tegen-sloop-van-zijn-ministerie-waaanin>.

Antwoord 2

Het belang van het erfgoed van na 1965 onderschrijf ik. Ik onderken ook dat er gebouwen uit deze periode worden gesloopt. In de verkenning die de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in 2019 publiceerde naar cultureel erfgoed van de periode 1965–1990 en in de reactie daarop van mijn voorganger d.d. 28 april 2020 is aangegeven dat er toen nog geen sprake was van grootschalige bedreiging.⁸ Vanwege de grote ruimtelijke opgaven waar Nederland anno 2023 voor staat en de impact daarvan op het erfgoed, heb ik inmiddels besloten dat een (beperkt) aanwijzingsprogramma nu toch nodig is (zie ook het antwoord op vraag 4).

Vraag 3

Heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed het gebouwde erfgoed uit de periode 1965-1985 en de actuele bedreigingen in beeld?

Antwoord 3

De door u aangedragen voorbeelden zijn bij de RCE bekend. Er is geen uitputtend overzicht van waardevolle gebouwen uit de betreffende periode, noch van de eventuele voornemens tot sloop of transformatie. Wel heeft de RCE, in samenspraak met andere overheden en belangenorganisaties een eerste overzicht gemaakt van gebouwen die mogelijk vanuit erfgoed optiek kunnen worden aangemerkt als behoudenswaardig.

Vraag 4

Welke concrete maatregelen neemt u om iconen uit de periode 1965-1985 te beschermen?

Antwoord 4

In vervolg op de stappen die mijn voorganger reeds heeft gezet heb ik de RCE gevraagd om een Post 65-programma te starten en daarin een beperkt selectie- en aanwijzingsprogramma voor te bereiden voor de periode 1965–1990. Het hierboven genoemde in samenspraak met andere overheden en belangenorganisaties opgestelde overzicht van mogelijk behoudenswaardige gebouwen, vormt belangrijke input hiervoor. Het programma Post 65 zal ook gebieden die karakteristiek zijn voor deze periode inventariseren. Overigens is het ook een taak van de gemeenten om cultureel erfgoed te waarderen en te beschermen. Dat geldt ook voor het erfgoed uit de periode 1965–1990 en sommige gemeenten zijn hiermee ook al gestart.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het wenselijk is dat het Rijk panden uit 1965-1985 proactief gaat beschermen?

Antwoord 5

Ja, daarom heb ik de RCE ook de hierboven bij het antwoord op vraag 4 genoemde opdracht gegeven. Ik wil echter ook andere overheden stimuleren om het erfgoed uit deze periode te waarderen en te beschermen.

Vraag 6

Bent u bereid stappen te zetten om panden uit 1965-1985 te beschermen, zoals het Rijk ook heeft gedaan met de periode van de Wederopbouw, in ieder geval 100 of 200 objecten met een goede spreiding over Nederland?

Antwoord 6

Bij de selectie van objecten zal gelet worden op de relevantie voor het historische verhaal van deze periode, het type gebouwen, ruimtelijke spreiding, de spreiding in tijd, het type ontwerper en zowel alledaagse als exceptionele objecten. Het aanwijzingsprogramma zal in eerste instantie beperkter van omvang zijn dan het in de vraag genoemde aantal. Bescherming kan overigens ook plaatsvinden door aanwijzing als rijksmonument,

⁷ Erfgoedvereniging Heemschut, 2 januari 2021, «Leeuwenburg in Amsterdam geen monument, aanvraag afgewezen», <https://www.heemschut.nl/nieuws/actueel/bericht/leeuwenburg-in-amsterdam-geen-monument-aanvraag-afgewezen>.

⁸ Kamerstuk 32 820, nr. 351

maar ook door middel van bijvoorbeeld opname in het Omgevingsplan (na inwerkingtreding van de Omgevingswet).